

TRATATUL DE LA LISABONA ȘI DREPTUL PENAL

Lect. univ. dr. **Lavinia Mihaela VLĂDILĂ**
Facultatea de Drept și Științe Social-Politice
Universitatea “Valahia” din Târgoviște

Rezumat: Odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, la 01 decembrie 2009, dreptul penal a trecut din sfera exclusiv națională a statelor membre la un statut de tutelă din partea UE. În conformitate cu prevederile Tratatului, Parlamentul European și Consiliul au acum posibilitatea de a stabili norme minime cu privire la definirea infracțiunilor și a sancțiunilor în domenii ale criminalității de o gravitate deosebită ce afectează mai multe state membre. Domeniile în care UE poate stabili astfel de norme sunt în prezent limitate, dar cu toate acestea, Tratatul conferă posibilitatea Consiliului de a adopta o decizie cu unanimitate, după aprobarea Parlamentului European, în sensul extinderii sferei unor astfel de reglementări. Articolul îmi propune, în consecință, să analizeze situația nou creată și să identifice unele din consecințele juridice în sfera dreptului penal a acestei reglementări.

Cuvinte cheie: Tratatul de la Lisabona, drept penal european, directivă, regulament, dreptul național.

I. Introducere. Primul pas făcut la nivel internațional privind cooperarea în materie penală și polițienească a fost acela prin care s-a înființat în 1923 Organizația Internațională de Poliție Criminală, cunoscută sub numele de INTERPOL. Astăzi, organizația cuprinde în prezent 188 de state membre, printre care și România, fiind cea mai mare de acest fel la nivel mondial. Modelul a evoluat și, se pare, că a convins. La aproape 80 de ani diferență, Uniunea Europeană simte nevoia unor structuri penale și polițienești. Simpla comunitate economică ce se dorea a fi imediat după cel de-al doilea război mondial nu mai este suficientă. Criminalitatea

TREATY OF LISBON AND THE CRIMINAL LAW

Lecturer PhD **Lavinia-Mihaela VLĂDILĂ**
Faculty of Law and Socio-Political Sciences
University “Valahia” of Târgoviște

Abstract: With the entrance into force of the Treaty of Lisbon, at 1st December 2009, the criminal law has passed from the exclusively national sphere of the Member States under the patronage of the European Union. According to the Treaty, the European Parliament and the Council now have the possibility to establish minimum norms regarding the definition of offences and sanctions in criminal areas which are extremely serious and affect a number of Member States. The areas in which the EU can establish specific norms are limited, but nevertheless, the Treaty grants the Council the possibility to adopt a decision in unanimity, after the approval of the European Parliament, in the meaning of extending the application of such regulations. This article aims to analyze this new situation and to identify some of the legal consequences in the area of criminal law of this regulation.

Key words: Treaty of Lisbon, European criminal law, directive, regulation, national law.

I. Introduction. First international step on the cooperation in criminal and police matters was made in 1923 by the foundation of the International Criminal Police Organization, also known as INTERPOL. Today, the organization gathers 188 Member States, among them Romania, being the largest organization in the world. The model has evolved and, apparently, convinced all. Over almost 80 years, the European Union feels the need of some criminal and police structures. The economic community desired in the aftermath of the Second World War is not enough. Growing cross-border criminality, even within the borders of the EU, has lead to a new

crescândă și transfrontalieră, chiar și în sânul UE, a condus la o nouă viziune asupra atragerii în sfera nivelului ei de competență și elemente ale dreptului penal.

II. Drumul dreptului penal și al cooperării polițienești de la Maastricht la Lisabona. Anul 1992 este similar unei cotituri importante în viața juridică a Comunităților Europene. Cu această ocazie, Comunitățile se transformă în Uniunea Europeană, domeniile de competență ale U.E. prin raportare la statele membre fiind împărțite în trei, cele trei sfere de competență fiind denumite *piloni*. Cei trei piloni au fost instituți prin Tratatul de la Maastricht și cuprindeau: *primul pilon* Comunitățile Europene (CECO – Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului, CEEA – Comunitatea Europeană Euratom și CEE – Comunitatea Economică Europeană); *al doilea pilon* cuprindea politica externă și de securitate comună, în timp ce, *al treilea pilon* viza cooperarea în domeniul justiției și al afacerilor interne. Pilonul al treilea, denumit și J.A.I., a fost conceput pentru a facilita și a face mai sigură libera circulație a persoanelor pe teritoriul U.E. Deciziile erau luate în unanimitate și făceau referire la următoarele domenii: politica de azil, regulile de trecere a frontierei externe a Comunităților și întărirea controlului, imigrarea, combaterea traficului de droguri, combaterea fraudei la nivel internațional, cooperarea judiciară în materie civilă, penală, vamală și polițienească. În baza acestei noi structuri organizatorice, statele membre puteau adopta trei tipuri de acte: poziții comune, acțiuni comune și convenții. Folosind această ultimă posibilitate, și având în vedere noua partajare de competențe pe cei trei piloni, plecând de la pilonul al treilea, este înființat primul dintre organismele de cooperare polițienească: EUROPOL. Cu sediul la Haga, Olanda, primele sale acte au vizat lupta împotriva drogurilor, sub forma Unității de Droguri Europol (EDU), și sub această formă și-a început activitatea la 03 ianuarie 1994,

vision on its attraction in the area of competence and elements of criminal law.

II. The route of criminal law and police cooperation from Maastricht to Lisbon. 1992 is the year of an important turning in the legal life of the European Communities. With this opportunity, the Communities became the European Union, the competencies of the EU regarding its Member States being divided into three, the three areas being named *pillars*. The three pillars were designed by the Treaty of Maastricht comprising: *first pillar* – European Communities (ECSC – European Coal and Steel Community), EAEC – (European Atomic Energy Community or Euratom) and EEC (Economic European Community); *second pillar* – common foreign and security policy, while the third pillar, also called JHA – Justice and Home Affairs (renamed in 2003 Police and Judicial Co-operation in Criminal Matters – PJC), was created in order to facilitate and secure the free movement of persons within the EU. Decisions were made unanimously and referred to the next areas: asylum policy, Communities’ external borders crossing rules and strengthening control, immigration, combating drug trafficking, combating international fraud, judicial cooperation in civil, criminal, customs and police matters. Based on this new organization structure, Member States could adopt three types of acts: common positions, common actions and conventions. Using this last possibility and considering the new segmentation of competences on these three pillars, starting from the third pillar, it is founded the first of the police cooperation organisms: EUROPOL. With its headquarters in Hague, Holland, its first acts aimed the combat of drug trafficking, initially designed as the Europol Drug Unit (EDU), and started its

întrucât Convenția de înființare a fost ratificată de toate cele 15 state membre U.E., din acel moment, abia în anul 1998, intrând în vigoare la 01 octombrie 1998. Ca urmare a acestei date relativ târzii de fundare juridică, activitatea propriu-zisă a Europol a început abia la 01 iulie 1999¹. Ratificarea Convenției în 1998 a coincis și cu o deschidere a statelor membre față de realizarea unei cooperări mai strânse în domeniul polițienesc și al dreptului penal, aceasta întrucât încă din martie 1996 începuseră discuțiile pentru adoptarea unui nou Tratat de modificare a celui constitutiv al UE. Discuțiile s-au finalizat cu semnarea la Amsterdam la 02 octombrie 1997 a unui acord politic la înalt nivel, acord cunoscut drept Tratatul de la Amsterdam și care a intrat în vigoare un an și jumătate mai târziu, adică la 01 mai 1999. Prin Tratatul de la Amsterdam a fost instituit așa-numitul *Spațiu de libertate, securitate și justiție*, ce a implicat inițial deschiderea frontierelor interne pentru toți cetățenii din U.E., securizarea frontierelor externe ale U.E., realizarea unei politici comune privind controlul și dreptul de a intra în U.E. a diferite persoane, în special în ceea ce privește azilul și imigrarea. Conform cu noul tratat, o parte din domeniile ce aparținuseră, potrivit Tratatului de la Maastricht, celui de-al treilea pilon al Uniunii, au fost transferate în primul pilon. Este vorba despre libera circulație a persoanelor, azilul și imigrarea. Acest fapt a determinat ca principiile în baza cărora să înceapă construirea unui drept penal european să aparțină, până nu de mult², atât primului cât și celui de-al treilea pilon³.

În Titlul al VI-lea al noului Tratat, consacrat cooperării polițienesci și judiciare în materie penală, rămăneau activitățile de prevenire și combatere a rasismului și xenofobiei (cu un accent special pus de acest tratat pe problema discriminării), terorismului, traficului de persoane și infracțiunile împotriva copiilor, traficul de droguri și de arme, corupția și fraudă fiscală.

Deși substanțial modificat, intrarea în vigoare abia în mai 1999 a noului tratat de la

activity on 3rd January 1994, because the establishment Convention was ratified by all 15 EU Member States, since then, was on 1 October 1998 when it entered into force. Following this relatively late date of legal foundation, Europol's activity practically started on 1st July 1999³³. The ratification of the Convention in 1998 coincide with a large opening of the Member States towards a closer cooperation in police and criminal law areas, as far as since March 1996 begun the discussions for the modification of the EU's constitutive Treaty. Discussions ended with the signing in Amsterdam on 2nd October 1997 of a high-level political agreement, known as the Treaty of Amsterdam, which entered into force a year and a half later, namely on 1st May 1999. The Treaty of Amsterdam designed the so-called Space of freedom, security and justice, which initially assumed the opening of the internal borders for all EU citizens, external EU border security, achievement of a common policy on the control and right to enter the EU space for different persons, especially regarding asylum and immigration. According to the new Treaty, certain areas which were part, according to the Treaty of Maastricht, of the third pillar were transferred to the first one. This has determined that based on these principles start the construction of a European criminal law, which belonged commonly, until recently³⁴, to the first and third pillar³⁵.

Title VI of the new Treaty, regarding judicial and police cooperation in criminal matters, preserves the prevention and combating activities of racism and xenophobia (especially emphasizing the issue of discrimination), terrorism, trafficking in human beings and offences against children, drug and weapons trafficking, corruption and economic fraud.

Though essentially modified, the

Amsterdam a făcut ca probleme noi să se ridice deja ca urmare a practicii de cooperare până la acel moment. Faptul a determinat ca la întâlnirea de la Tampere, Finlanda, din 15-16 octombrie 1999, Consiliului European să ia decizii cu urmări vădit mai importante în domeniul dreptului penal, cel puțin similare, dacă nu chiar superioare celor ale Tratatelor constitutive. Cu acest prilej, Consiliul European prezenta adevărate principii nucleare, care pot fi clasificate în două mari domenii de interes:

- principii care coordonează relația dintre ordinea juridică internă a statelor membre și ordinea juridică europeană; relația național-supranțional, *□i*

- principii care stau la baza colaborării între diferitele autorități naționale (judecători, procurori, poliție) ale statelor membre, între acestea și instituțiile penale europene, și între acestea din urmă⁴.

Aceste principii fundamentale sunt: principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești, punerea în comun sau disponibilitatea informației, comunicarea directă între autoritățile judiciare și polițienești, principiul coordonării investigațiilor polițienești și judiciare, principiul executării indirecte și principiul cooperării orizontale sui-generis.

Dintre toate acestea de cel mai mare interes și care a suscitat cele mai multe dezbateri, comentarii, dar și critici a fost *principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești*. Considerat a fi un principiu transversal sau structural al întregului drept comunitar, sau *piatra de temelie a cooperării judiciare*⁵, operând până în decembrie 2009, atât în primul pilon, cât și în cadrul celui de-al treilea, principiul își găsisese suportul în jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene din anii 1970, în special în domeniul liberei circulații a mărfurilor, de unde s-a extins cu timpul în alte domenii și recent și la dreptul penal⁶. Un rezultat imediat al acestui principiu l-a reprezentat *efectul direct al deciziilor judecătorești*. Fără a fi prima încercare de a

entrance into force on May 1999 of the new Treaty of Amsterdam raised new issues as an effect of cooperation until then. This fact determined that at the meeting in Tampere, Finland, on 15-16 October 1999, the European Council adopt decisions with important consequences in the area of criminal law, at least similar, if not even superior, to those in the constitutive Treaties. This was the occasion for the European Council to present true nuclear principles, classifiable into 2 large areas of interest:

- Principles coordinating the relation between the internal legal order of Member States and European legal order; national-supranational relationship, *and*

- Basic principles for the cooperation between different national authorities (judges, prosecutors, police) of Member States, between them and European criminal institutions, and between the latter ones³⁶.

These fundamental principles are: the principle of mutual recognition of the judicial decisions, placing in common or the availability of information, direct communication between judicial and police authorities, the principle of coordinating police and judicial investigations, the principle of indirect execution and the principle of sui-generis horizontal cooperation.

Of them all, the highest interest which generated many debates, commentaries and critics was the *principle of the mutual recognition of judicial decisions*. Considered to be a transversal or structural principle of the entire communitarian law or the cornerstone of the judicial cooperation³⁷, operational until December 2009, both in the first and the third pillar, the principle has found its base in the jurisprudence of the Court of Justice of the European Communities since the 1970s, especially in the area of free movement of commodities, it extended over time in other

da eficiență unor hotărâri judecătorești dincolo de spațiul național al unei țări, după cum o arată și Convenția Consiliului Europei din 1970 privind validitatea internațională a hotărârilor penale, noul principiu prezintă un aspect ce a atras mai mult atenția asupra sa: trecea peste principiul dublei incriminări, care pentru unii reprezenta o adevărată garanție a principiului legalității dreptului penal. Mai mult decât atât, pe de o parte, s-a constatat că gradul efectului direct al acestor hotărâri depindea și încă depinde, de o variabilă deloc de neglijat: încrederea reciprocă între statele membre, iar pe de altă parte, efectul direct poate nu doar asupra unor hotărâri judecătorești, ci asupra oricărei decizii judiciare. Concluzia ne determină să reflectăm mai departe în lanțul causal. Deci recunoașterea unei hotărâri străine este o procedură specială ce ține de dreptul procesual penal⁷, principalul efect în acest cadru reprezentându-l aplicarea principiului *autorității de lucru judecat*⁸, mai nou exprimat în forma sa latină ca *non (ne) bis in idem*, ea își are reflecțiile, nu mai puțin importante, și în dreptul penal material, de exemplu, în materie de recidivă sau de sancțiuni. Cu această ultimă idee, facem loc criticilor aduse recunoașterii reciproce. Prima dintre ele vizează creșterea sancțiunilor. Dacă, de exemplu, lui X i s-a interzis dreptul a alege în România, ca un efect al principiului recunoașterii reciproce, acest drept îi va fi interzis și în celelalte state membre. O a doua critică are în vedere puținele garanții ce au fost date celui condamnat. Eliminarea dublei incriminări, ce afectează principiul legalității, făcea din acest principiu unul de o maximă duritate și de minime garanții. Însă criticile formulate, vis-a-vis de principiul egalității nu au rămas fără ecoul scontat. Asimilându-le, organismele UE au determinat ca la data de 24 iulie 2008, Consiliul European să adopte o nouă *Decizie-cadru nr. 2008/675/JAI* relativă la luarea în considerare a condamnărilor în statele membre ale U.E. în cadrul unui nou proces penal. Potrivit dispozițiilor noii decizii, se

areas, and recently in criminal law³⁸. An immediate result of this principle is the *direct effect of the judicial decisions*. Without being the first attempt to streamline some judicial decisions beyond the national space of a state, as shown also by the European Council's Convention in 1970 on international validity of criminal decisions, the new principle presented an aspect that has drawn more attention on it: overcoming the double incrimination principle, which for some represented a true guarantee of the principle of legality of criminal law. More than that, on the one hand, was ascertained that the degree of the effect of these decisions depended, and still does, on a not negligible variable: mutual trust between Member States, and on the other hand, the direct effect over all judicial decisions, not just over some of them. The conclusion determines us to reflect further in the casuistic chain. Though the recognition of a foreign decision is a special procedure part of the criminal procedural law³⁹, the main effect of this framework is represented by the application of the authority of *res judicata*⁴⁰, newly expressed in Latin as *non (ne) bis in idem*, having important reflections also in the criminal material law, for instance, in the areas of recurrence and sanctions. With this latter idea, we make room for critics brought to mutual recognition. The first one aims the increment of sanctions. If, for instance, for X was suspended the right to vote in Romania, as an effect of the principle of mutual recognition, this right shall be suspended to him also in all the other Member States. A second critic regards the small amount of guarantees offered to the convicted person. The elimination of the double incrimination, affecting the principle of legality, made this principle a maximum hardness and minimum guarantees. But the stated critics, regarding the principle of equity did not remain without the expected echo. By assimilating

arată că ea nu urmărește să creeze o situație mai puțin favorabilă persoanei care ar fi fost condamnată într-un stat membru, decât dacă sentința s-ar fi pronunțat în statul al cărui cetățean este, după cum nu are drept scop nici ca o condamnare pronunțată într-un stat membru să îți producă *de plano*, automat, efectele într-o altă ordine juridică națională, mai ales în cazurile în care *informațiile obținute pe baza instrumentelor aplicabile nu sunt suficiente, în cazul în care nu ar fi posibilă o condamnare la nivel național cu privire la fapta pentru care se impusese condamnarea anterioară, precum și în cazul în care sancțiunea impusă anterior nu este cunoscută de către sistemul juridic național*⁹. În consecință, cei câțiva ani de analize și critici aduse efectelor și aplicării principiului recunoașterii reciproce, au condus la restabilirea unui echilibru între sancțiune și garanțiile procesuale acordate celui condamnat.

Un alt rezultat la fel de notabil al principiului recunoașterii reciproce, l-a reprezentat și îl reprezintă *mandatul european de arestare*. Plecând de la concluziile Consiliului European de la Tampere, de la faptul că între majoritatea statelor membre existau convenții de extrădare bilaterale și de luând în considerație faptul că, de asemenea, majoritatea statelor Uniunii au ratificat Convenția privind procedura simplificată de extrădare între statele membre al U.E. din 10 martie 1995 și Convenția privind extrădarea între statele membre ale U.E. din 27 septembrie 1996, ce fac parte din aquis-ul comunitar, Consiliul European a adoptat la 13 iunie 2002 Decizia-cadru 2002/584/JAI¹⁰. Acest act normativ comunitar a eliminat procedura extrădării între statele membre și a instituit o procedură complementară, mai eficientă și simplificată, denumită *predare*. Pregătindu-și intrarea în U.E. mai ales prin prisma creării unui spațiu juridic comun cu cel al U.E., România a abrogat în 2004 vechea lege privind extrădarea¹¹ și a instituit o nouă reglementare, unitară, care abordează

them, the EU bodies determined the European Council to adopt a new Framework Decision 2008/675/JHA of 24 July 2008 on taking account of convictions in the Member States of the European Union in the course of a new criminal proceeding. According to this new legislation, it is shown that it does not follow the creation of a less favorable situation for the already convicted person in a Member State, unless the decision was handed down in the state whose citizen that person is, as there is intended neither that a conviction handed down in a Member State to automatically, *de plano*, produce its effects in another national legal order, especially in the situations where the *information is available on a previous conviction in another Member State, it should as far as possible be avoided that the person concerned is treated less favorably than if the previous conviction had been a national conviction*⁴¹. Consequently, the few years invested in analysis and critics brought to the effects and applications of the principle of mutual recognition led to the restoration of a balance between sanction and procedural guarantees offered for the convicted person.

Another notable result of the principle of mutual recognition is the *European arrest warrant*. Starting from the European Council Tampere Conclusions, from the fact that the majority of Member States had signed bilateral conventions on extradition and considering the fact that, also the majority of Member States have ratified the Convention of 10 March 1995 on simplified extradition procedure between the Member States of the European Union and the Convention of 27 September 1996 relating to extradition between Member States of the European Union, part of the Communitarian Acquis, the European Council adopted the Framework Decision of 13 June 2002/584/JHA⁴². This decision eliminated the

atât *procedura extrădării*, pentru cazurile în care aceasta s-ar solicita de alte state ce nu sunt membre ale U.E., precum și *procedura predării*, aplicabilă între România și statele membre ale U.E. Acest nou act normativ este Legea nr. 302/2004¹², modificată și completată prin Legea nr. 224/2006, care prin Titlul III transpune¹³ dispozițiile Deciziei-cadru 2002/584/JAI, privind mandatul european de arestare.

Revenind la dispozițiile Deciziei-cadru, asigurându-se mai întâi că aceasta respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute de art. 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană precum și Carta Drepturilor Fundamentale ale U.E., mandatul european de extrădare este definit ca o *decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării □ i a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale, a executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate*¹⁴. Preambulul actului normativ comunitar evocat arată faptul că luarea deciziei de predare a persoanei căutate se face de către o autoritate judiciară, după cum rezultă și din definiția dată mandatului european de arestare, cu contribuția minimală din partea autorităților centrale ale statului de executare¹⁵, care doar acordă un sprijin practic și administrativ. Una din garanțiile și motivele de refuzare a extrădării potrivit majorității convențiilor o regăsim și în cazul mandatului european de arestare, și face referire la faptul că nimeni nu poate fi predat către un stat în care există un risc serios de a fi supus pedepsei cu moartea, torturii sau altor pedepse sau tratamente inumane și degradante. Avertismentul este mai mult formal, totuși, întrucât printre statele membre ale U.E. nu mai există niciunul care să nu conferă acest tip de garanții umane. Cât privește obiectul mandatului european de arestare Decizia-cadru menționează că acesta poate fi emis pentru două tipuri de fapte:

- primul tip se referă al acelea care sunt pedepsite în statul emitent cu o pedeapsă

procedure of extradition between Member States and established a complementary procedure, more effective and simplified, called *surrender*. Preparing its adhesion to the EU, especially by the creation of a judicial space common with the Union, Romania has abolished in 2004 the former law on extradition⁴³ and adopted a new unitary one, which broaches both the *extradition procedure* for the cases in which it is requested by other non-Member States of the EU, as well as the *surrender procedure*, applicable between Romania and the EU's Member States. This new regulation is the Law No 302/2004⁴⁴, modified and amended by Law No 224/2006, which transposes by its Title III⁴⁵ the provisions of the Framework Decision 2002/584/JHA on the European arrest warrant.

Getting back to the Framework Decision, assuring us that it respects the fundamental rights and principles established by Art 6 of the Treaty on the European Union and the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the European extradition warrant is defined as a *judicial decision issued by a Member State with a view to the arrest and surrender by another Member State of a requested person, for the purposes of conducting a criminal prosecution or executing a custodial sentence or detention order*⁴⁶. The Preamble of the communitarian regulation points the fact that deciding the surrender of the wanted person is made by a judicial authority, as is mentioned in the definition of the European arrest warrant, with the minimal contribution of the central authorities of the executing state⁴⁷, which only grants a practical and administrative support. One of the guarantees and motives of refusal of extradition according to the majority of conventions is also found in the situation of the European arrest warrant, referring to the fact that no person can

sau măsură de siguranță al cărei maxim¹⁶ este de cel puțin un an, sau dacă este vorba despre o condamnare acesta trebuie să fie cu o pedeapsă sau măsură de siguranță privativă de libertate de cel puțin 4 luni. În acest caz, textul deciziei-cadru nu face nici o mențiune relativă la tipul infracțiunii după obiectul ei juridic special, identificându-le doar după durata sancțiunii aplicabile sau deja dispuse de instanță.

- cel de-al doilea tip de fapte sunt cele pentru care în statul emitent sancțiunea este o pedeapsă sau măsură de siguranță privativă de libertate al cărei maxim este de cel puțin 3 ani. În acest caz, decizia-cadru precizează că nu se va mai face o verificare a dublei incriminări, enumerând o serie de 32 de fapte, printre cele mai grave care afectează spațiul de securitate și libertate comună în U.E. Dintre ele amintim infracțiunile de terorism, trafic de persoane, exploatare sexuală a copiilor și pornografie infantilă, de trafic ilicit de substanțe stupefiante și psihotrope, corupție, înșelăciune, omor și vătămarea gravă a integrității corporale, viol etc. Cu toate că enumerarea se vrea una exhaustivă, Consiliul poate cu aprobarea unanimă și după consultarea Parlamentului să lărgască sfera infracțiunilor pentru care se face predarea în baza mandatului european de arestare¹⁷.

Pe lângă realizarea unei fluidizări între statele membre privind cooperarea polițienească, Decizia-cadru 2002/584/JAI oferă și o serie de garanții procesuale și penal-materiale. Astfel, statul de executare va refuza¹⁸ executarea mandatului european de arestare dacă infracțiunea ce face obiectul acestuia a fost amnistiată, există autoritate de lucru judecat, cu condiția ca persoana să fi executat pedeapsa sau să se afle în curs de executare și, în fine, ultima posibilitate dacă persoana nu poate răspunde penal, datorită vârstei¹⁹. Statul de executare va putea refuza predarea persoanei solicitate²⁰ atunci când fapta care stă baza mandatului de arestare nu constituie infracțiune potrivit dreptului statului de executare, când în statul de

be surrendered by a state where is a serious risk of being sentenced to death penalty, torture or other penalties or treatments which are inhuman or degrading. The warning is mostly formal, although, whereas among the Member States no longer exists one who does not offer this type of human guarantees. Regarding the object of the European arrest warrant, the Framework Decision states that it can be issued for two types of offences:

- The first refers to those which are punished in the issuing state by a penalty or safety measure whose maximum is at least one year⁴⁸, or if it is about a conviction, this must be sentenced by a penalty or a deprivation of liberty for at least 4 months. In this case, the text of the Framework Decision mentions nothing about the classification of the offence by its special object, identifying them only by the duration of the applicable sanction or by the fact that are already imposed by the court.

- The second type of offences are those for which in the issuing state the sanction is a penalty or a deprivation of liberty whose maximum is at least 3 years. In this case, the Framework Decision states that shall no longer be a check of the double incrimination, counts 32 offences, among the serious ones affecting the security and common liberty EU space. Of them we mention terrorism, trafficking in human beings, sexual exploitation of children and child pornography, illicit trafficking in narcotic drugs and psychotropic substances, corruption, fraud, murder, grievous bodily injury, rape etc. Although the enumeration is exhaustive, the Council, with the unanimous approval and after the consultation of the Parliament, enlarges the areas of offences for which the surrender is made based on the European arrest warrant⁴⁹.

In addition to a fluidization between Member States of police cooperation,

executare s-a început deja urmărirea penală pentru aceeași faptă ce este prevăzută și în mandatul european de arestare, atunci când autoritățile judiciare din statul de executare au decis deja că persoana nu poate fi supusă urmăririi penale sau există o hotărâre definitivă cu privire la aceeași faptă într-un alt stat membru U.E. sau într-un stat terț, în acest ultim caz, cu condiția ca în caz de condamnare, sentința să fi fost executată, sau să fie în curs de executare sau să nu se mai poată executa potrivit dreptului statului de condamnare, când a intervenit prescripția răspunderii penale sau a executării pedepsei, conform dreptului statului de executare, atunci când persoana căutată este ersonă rezident în statul de executare, iar acesta se angajează să execute pedeapsa sau măsura de siguranță conform dreptului său și în fine, pentru respectarea principiului teritorialității, atunci când mandatul de executare privește o infracțiune care a fost comisă, chiar și în parte, în statul de executare, sau deși comisă pe un alt teritoriu, statul de executare nu autorizează urmărirea penală în acel caz.

Deși am menționat până acum statul emitent și statul de executare, totuși decizia de a emite și respectiv, de a preda o persoană în baza unui mandat european de arestare este luată de un anumit organ al statului membru al U.E, care după cum am arătat trebuie să fie o autoritate judiciară. Decizia-cadru se referă la această autoritate desemnând-o ca *autoritate judiciară de emitentă*, atunci când aceasta ia decizia de a emite un mandat european de executare, care să fie pus în practică într-un alt stat membru, și ca *autoritate judiciară de executare*, atunci când aceasta ia decizia de a preda sau nu persoana căutată în baza mandatului european de executare²¹. Potrivit art. 78 din legea nr. 302/2004, în România autorități emitente sunt toate instanțele judecătorești, în funcție de infracțiunea comisă, care va atrage competența unei anumite instanțe, conform codului de procedură penală²², în timp ce autoritatea judiciară de executare a fost stabilită în competența Curților de Apel. Prin

Framework Decision 2002/584/JHA offer a series of procedural and criminal-material guarantees. Thus, the executing state⁵⁰ shall refuse the execution of the European arrest warrant if that offence was amnestied, was invoked the authority of *res judicata*, with the condition that that person have already executed the penalty or continues to execute, and, finally, the last possibility if the person cannot be criminally charged due to his age⁵¹. The executing state shall refuse the surrender of the requested person⁵² when the act on which the arrest warrant is based does not constitute an offence under the law of the executing Member State, where the person who is the subject of the European arrest warrant is being prosecuted in the executing Member State for the same act as that on which the European arrest warrant is based, if the executing judicial authority is informed that the requested person has been finally judged by a third State in respect of the same acts provided that, where there has been sentence, the sentence has been served or is currently being served or may no longer be executed under the law of the sentencing country or if the European arrest warrant has been issued for the purposes of execution of a custodial sentence or detention order, where the requested person is staying in, or is a national or a resident of the executing Member State and that State undertakes to execute the sentence or detention order in accordance with its domestic law or where the European arrest warrant relates to offences which are regarded by the law of the executing Member State as having been committed in whole or in part in the territory of the executing Member State or in a place treated as such and the executing Member State does not allow prosecution for the same offences when committed outside its territory.

Though the issuing Member State and the executing Member State were above-

aceasta se creează o similitudine între luarea deciziei de extrădare, fie activă, fie pasivă și luarea deciziei de predare în baza unui mandat european de executare, întrucât, potrivit art. 44 alin. 1 din Legea nr. 302/2004, tot curțile de apel sunt instanțele competente să decidă cu privire la extrădarea unei persoane.

Încheind aici prezentarea efectelor principiilor recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești, ar mai fi de adăugat doar faptul că el ar trebui să conducă la o mai mare eficiență în lupta împotriva criminalității transfrontaliere, fără însă a se uita principiile fundamentale ale dreptului penal, la care la loc de cinste se află principiul legalității, precum și drepturile fundamentale ale omului, așa cum rezultă ele din toate convențiile aplicabile Uniunii.

Și pentru că am abordat anterior tema mandatului european de arestare ar mai fi de precizat faptul că Decizia-cadru de instituire a sa a fost posibilă, după ce anterior se crease un nou organism european EUROJUST²³. Chiar dacă acest nou organism nu este încă, împuternicit să emită mandate europene de arestare el dispune de o serie de competențe care sunt în strânsă legătură cu, ceea ce numeam anterior "*fluidizarea cooperării în materie penală și polițienească*". Conceput ca un fel de organ de urmărire penală al U.E., competențele sale materiale sunt strâns legate de cele ale Europol, cele două organisme colaborând în lupta antiinfracțională²⁴. De asemenea, Eurojust acționează pentru a promova coordonarea între autoritățile competente din diferite state membre, pentru a facilita cooperarea judiciară între statele membre și, în mod deosebit, prezintă competențe în lupta împotriva terorismului. În baza acestor competențe Eurojust poate solicita autorităților statelor membre să înceapă o cercetare judiciară, să creeze o echipă de investigare comună, să ia măsuri speciale de investigație de orice tip. În acest sens, potrivit noii modificări a statutului său, ce a operat în ianuarie 2009, membrii naționali care formează acest organism sunt obligați să

mentioned, the decision of issuing and surrender a person based on a European arrest warrant is taken by a certain authority of the EU Member State, which must mandatory be a judicial one. The Framework Decision refers to this authority by naming it *issuing judicial authority*, when it decides to issue a European arrest warrant, which shall be applied in another Member State and *executing judicial authority* when it decides to surrender or not the person envisaged by the European arrest warrant⁵³. According to Law No 302/2004, Art 78, in Romania all courts are issuing authorities according to the Criminal Procedure Code⁵⁴, while the executing authorities were named to be the Courts of Appeal. It creates a similitude between the active or passive decision of extradition and the decision of surrender based on a European arrest warrant, as far as according to Art 44 Para 1 of Law No 302/2004 all Courts of Appeal are competent to decide the extradition of a person.

By ending here the brief presentation of the principles of mutual recognition of judicial decisions, we must add only the fact that it should lead to a higher efficiency in combating transnational offences, without forgetting the core principles of criminal law, among which is very valued the principle of legality, as well as the fundamental human rights, as are stated in all European conventions.

Because we previously approached the issue of the European arrest warrant we must also add the fact the Framework Decision has been possible, after the previous creation of a new European body, namely EUROJUST⁵⁵. Even if this new created body is not yet empowered to issue European arrest warrants, it has a series of competencies related to what we previously called *fluidization of judicial and police cooperation*. Created as the EU prosecution authority, its material competencies

își desfășoare activitatea la sediul Eurojust și nu în țara de origine, munca lor principală fiind în cadrul său. Întrucât are rol de cercetare și investigare, chiar dacă membrii săi sunt desemnați dintre judecători, procurori sau polițiști cu atribuții asemănătoare magistraților, ceea ce la noi în țară nu este cazul, Eurojust este obligat să asigure protecția datelor cu caracter personal, baza sa de date putând fi formată numai din persoanele suspecte sau care au fost condamnate pentru o infracțiune ce intră în competența Eurojust, precum și din cele ale victimelor și martorilor. Datele pe care le poate procesa sunt cele cu caracter personal și cele relative la faptă. Datele se conservă pe o perioadă de timp cât ele sunt necesare pentru activitatea Eurojust²⁵. În cadrul îndeplinirii obligațiilor sale, i s-a creat posibilitatea de a coopera și cu alte organisme aparținând UE, cum ar fi Rețeaua judiciară europeană, Europol – deja amintit, Biroul European de luptă împotriva fraudei (OLAF), Agenția europeană pentru gestionarea cooperării operative la frontierele exterioare (FRONTEX). Potrivit Deciziei-cadru de înființare astfel cum a fost modificată, Eurojust este competent să acționeze în toate domeniile de criminalitate și pentru toate infracțiunile pentru care Europol are oricând competența de a acționa. Relativ la cooperarea României cu acest organism este de remarcat că țara noastră a semnat la 02 decembrie 2005 la Bruxelles un acord prin care România acorda sprijin Eurojust în activitatea sa.

III. Tratatul de la Lisabona și modificările aduse cooperării judiciare în materie penală. Ultimul din tratatele fundamentale care au modificat ordinea juridică europeană, Tratatul de la Lisabona, a intrat în atenția guvernanților statelor membre odată cu respingerea de către francezi și olandezi a ceea ce se dorea a fi Constituția europeană. Fiind oarecum la mijloc între ceea ce ar fi trebuit să instituie Constituția europeană și a rămâne cantonați

are related to those of EUROPOL, the two bodies collaborating in the anti-crime fight⁵⁶. Also, EUROJUS promotes the collaboration between competent authorities of different Member States, in order ease the judicial cooperation between Member States and, especially, has competences in the antiterrorism fight. Based on these competencies EUROJUST can request to the national competent authorities of Member States to initiate a prosecution, to form a joint investigation team, to take special measure investigations of all kind. In this regard, according to the new modifications of its statute, entered into force on January 2009, its national members are obliged to unfold their activities at the EUROJUST headquarters and not in the origin state, the core of their work being in the EUROJUST frame. Due to its investigation and examination role, even if its members are appointed among judges, prosecutors or policemen with competences similar to magistrates, our country being not the case, EUROJUST is compelled to protect personal data, its database comprising only suspected or already sanctioned for an offence persons, victims and witnesses. Data which can be processed are personal and related to offences. Data are preserved for as long as are necessary to EUROJUST⁵⁷. In its activity, the EUROJUST received the possibility to cooperate with other EU bodies, such as the European Judicial Network, EUROPOL – already mentioned, European Anti-Fraud Office, FRONTEX. According to its Framework Decision, EUROJUST has the competence to act in all criminal areas and for all offences in or for which EUROPOL has the competence to act. Regarding Romania's cooperation with this body, we must notice the fact that our country signed on 2 December 2005 in Brussels an agreement granting support

în vechile structuri și tratate, noul tratat încheiat în capitala Portugaliei, aduce avansuri semnificative în materia spațiului de libertate, securitate și justiție, înlăturând unele dintre obstacolele care la acest moment împiedică edificarea sa²⁶.

Dispozițiile referitoare la spațiul de libertate, securitate și justiție au fost grupate în Titlul V, articolele 67-89, ce este inserat în Tratatul asupra funcționării Uniunii, și care cuprinde 5 capitole: 1. *Dispoziții generale*; 2. *Politici privind controlul la frontiere, dreptul de azil și imigrarea*; 3. *Cooperarea judiciară în materie civilă*; 4. *Cooperarea judiciară în materie penală*; 5. *Cooperarea polițienească*.

Din noua structurare a rezultat că Tratatul a *renunțat la structura pe piloni a Uniunii, s-a trecut de la votul în unanimitate la votul cu majoritate calificată în Consiliu pentru cvasi-totalitatea materiilor ce fac parte din „spațiul de libertate, de securitate și de justiție”*, în timp ce din punct de vedere jurisdicțional fosta Curte de justiție a Comunităților Europene a devenit Curtea Europeană de Justiție, cu rol de control jurisdicțional pentru întregul drept comunitar. De asemenea, s-a conferit forță juridică obligatorie Cartei Drepturilor Fundamentale, prin aceasta întărindu-se spațiul de libertate și garanțiile materiale și procedurale la nivelul Uniunii²⁷.

Ca o consecință a renunțării la structura pe piloni a Uniunii, ceea ce odată era denumit spațiul de libertate, securitate și justiție, ce aparținea în mare parte pilonului trei, și într-o anumită măsură și primului pilon, a intrat în sfera globală a dreptului comunitar și mai mult decât atât în sfera de competență a Curții de Justiție. Aceasta înseamnă, că deja putem vorbi despre un drept penal european, care își depășește astfel limitele naționale și se comunitarizează. Dacă, până un demult, competențele Uniunii erau limitate la materia liberei circulații de mărfuri și persoane, precum și alte domenii ce am putea spune că intră în sfera dreptului privat, iată că, prin acest nou tratat de modificare a celor constitutive s-a intrat

to all activities of EUROJUST.

III. The Treaty of Lisbon and modifications of the judicial cooperation in criminal matters. The last of the fundamental treaties modified the European judicial order; the Treaty of Lisbon entered in the attention of governors of the Member States with the rejection by the French and the Dutch of was desired to be the European Constitution. Being at the middle between which should be the European Constitution and to remain quartered in the old structures and treaties, this new Treaty signed in the capital of Portugal, brings significant changes in the area of the space of liberty, security and justice, removing some barriers which at that moment its edification being impeded⁵⁸.

The provisions in the space of liberty, security and justice were grouped in Title V, Art 67-89, inserted in the Treaty on the European Union, comprising 5 chapters: 1. Common provisions; 2. Provisions on borders control, asylum and immigration rights; 3. Judicial cooperation in civil matters; 4. Judicial cooperation in criminal matters; 5. Police cooperation.

It results from this new structure that the Treaty *abandoned the pillars of the Union, the Council passing from the unanimity vote to the vote of the qualified majority for almost all matters part of the space of liberty, security and justice*, while jurisdictionally the former Court of Justice of the European Communities became the European Court of Justice, with attributions of jurisdictional control for the entire communitarian law system. Also, the Charter of Fundamental Rights received judicial force, thus strengthening the space of liberty and procedural and material guarantees offered by the Union⁵⁹.

As a consequence of abandoning the pillar structure of the Union, what was once

destul de adânc în sfera dreptului public. Deja puteam vorbi despre un drept administrativ comunitar, un drept fiscal european, iar acum și despre un drept penal european, iar dacă *Constituția europeană* ar fi intrat și ea în vigoare, puteam avea și un drept constituțional european, și deja ar fi fost acoperite majoritatea ramurilor din dreptul public, fără a uita să menționăm că ele sunt și cele mai importante.

Lecturarea tratatului ne oferă câteva teme de reflecție relativ la modul cum se încercă integrarea dreptului penal în sfera comunitară. Pentru început am putea pleca de la dispozițiile art. 3 alin. 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană unde se arată că *Uniunea oferă cetățenilor săi un spațiu de libertate, securitate și justiție, în interiorul căruia este asigurată libera circulație a persoanelor, în corelare cu măsuri adecvate privind controlul la frontierele externe, dreptul la azil, imigrarea, precum și prevenirea criminalității și combaterea acestui fenomen*. Deja din dispozițiile comune, se face referire nu doar la existența unui spațiu al "fericirii nealterate", ci al unui spațiu în care își poate face loc oricând și criminalitatea, împotriva căreia se vor lua măsuri încă din faza de prevenire. Se constată însă că Uniunea prezintă doar acele atribuții care îi sunt expres conferite prin tratate, și mai mult decât atât se statuează că, în ciuda intenției de prevenire a criminalității și de creare a unei serii de instituții care să o combată, securitatea națională, asigurarea integrității teritoriale și menținerea ordinii publice în statele membre este atributul și responsabilitatea lor exclusivă²⁸.

Revenind la modul de combatere a criminalității Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene consacră un întreg capitol pentru a pune bazele a ceea ce am denumit, mai devreme, dreptul penal european. În primul rând, principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești este ridicat la rangul de principiu fundamental care își găsește pentru prima dată și o reglementare în textul tratatului de

called the space of liberty, security and justice, being mostly part of the third pillar, and, to a certain extent of the first one, entered into the global sphere of the communitarian law, namely in the area of the Court of Justice. This means that we can already discuss about a *European criminal law* overcoming its national limits. If, not long ago, the competences of the Union were limited to the areas of commodities and persons circulation, as well as in other areas part of the private law, this new modifying treaty comes deeply in the area of public law. We were discussing about a communitarian administrative law, a European fiscal law, and now about a European criminal law, and if the Constitution would have entered into force, we could have had a European constitutional law, covering almost all branches of public law, also mentioning the fact that they are the most important ones.

Lecturing the Treaty offers a few reflection issues regarding the means of integration of the criminal law into the communitarian space. We could start from the provisions of Art 3 Para 2 of the Treaty on the European Union, showing that *the Union shall ensure for its citizens a space of liberty, security and justice, guaranteeing free movement of persons, connected with adequate measures for borders control, asylum right, immigration, as well as for the prevention of crimes and combating this phenomenon*. The common provisions refer not only to a space of *unaltered happiness*, but to a space where crime may emerge at any moment, against which measures for prevention must be taken early. The Union's attributions are conferred to it only by the treaties, establishing the fact that despite its intention to prevent crime and create bodies to fight against it, preserving national security, territorial integrity and public order in Member States is their exclusive attribution and

funcționare al U.E.²⁹. Existaseră critici anterioare Tratatului de la Lisabona, potrivit căreia decizia Consiliului European de la Tampere privind instituirea acestui principiu cu importanță vitală pentru spațiul juridic european, principiu care se ridica la rangul unei norme fundamentale, fără a fi însă cuprinsă în nici unul din tratatele constitutive ale U.E.

De asemenea, Tratatul dă posibilitatea Parlamentului și consiliului de a emite directive și de a lua măsuri potrivit procedurii ordinare, pentru a stabili norme minime care să faciliteze:

- atenuarea diferențelor legislative dintre statele membre în materie penală;
- prevenirea și soluționarea conflictelor de competență între statele membre;
- sprijinirea formării profesionale a magistraților și a personalului din justiție;
- facilitarea cooperării între autoritățile judiciare ale statelor membre, și nu în ultimul rând
- să instituie norme și proceduri pentru a asigura și ușura recunoașterea hotărârilor judecătorești în U.E.

Ca o chestiune practică, directivele Consiliului și ale Parlamentului se pot referi la admisibilitatea reciprocă a probelor, la drepturile procesuale în procedura penală și la drepturile victimelor. În această procedură ordinară de atenuare a diferențelor în materie penală, este posibil ca un stat membru să constate că proiectul de decizie al Consiliului a adus atingere aspectelor fundamentale ale sistemului său de justiție penală. În acest caz, respectivul stat membru, poate sesiza Consiliul European, caz în care procedura legislativă ordinară se suspendă. Chestiunile se supun discuțiilor. După patru luni suspendarea încetează. Dacă divergențele nu sunt soluționate în aceste patru luni, dacă există cel puțin 9 state membre care agreează proiectul de directivă, acestea vor sesiza Parlamentul European, Consiliul și Comisia, apreciindu-se prin aceasta că autorizarea de a institui o formă de cooperare consolidată se

responsibility⁶⁰.

Regarding the means of combating crime, the Treaty on the European Union dedicates an entire chapter to base, what we have earlier called, a European criminal law. Firstly, the principle of mutual recognition of judicial decisions becomes fundamental being for the first time stated in the text of the Treaty on the EU⁶¹. There were previous different critics to the Treaty of Lisbon, according to which the decision of the European Council in Tampere on the creation of this vital principle for the European judicial space, which was a fundamental provision, without being stated in any treaty of the European Union.

Also, the Treaty offers for the Parliament and the Council the possibility to issue directives and to take appropriate measures according to their ordinary procedure, to establish minimum norms in order to:

- lay down rules and procedures to attenuate legislative differences in criminal matters between Member States
- prevent and settle conflicts of jurisdiction between Member States
- support the training of judiciary and judicial staff
- facilitate cooperation between judicial or equivalent authorities of the Member States in relation to proceedings in criminal matters and the enforcement of decisions

As a practical fact, Parliament's and Council's directives may refer to the mutual admissibility of evidences, the rights of individuals in criminal procedure and the rights of victims of crime. In this ordinary procedure of settling the differences in criminal matters, it is possible that a Member State found that the decision draft of the Council has violated its fundamental principles of its judicial system. In this case, that Member State shall announce the Council, situation in which the ordinary

consideră aprobată.

Unul dintre cele mai importante aspecte instituite de Tratatul de la Lisabona este redactat în art. 83 din Tratatul de funcționare al U.E. și se referă la posibilitatea dată Parlamentului și Consiliului European de a emite directive care să stabilească norme minime cu privire la definirea infracțiunilor și a sancțiunilor în domenii ale criminalității de o gravitate deosebită de dimensiune transfrontalieră (ce rezultă din natura sau impactul acestor infracțiuni sau din nevoia de securitate).

Noul tratat dă posibilitatea Parlamentului și Consiliului de a stabili măsuri pentru a încuraja și sprijini statele membre în domeniul prevenirii criminalității³⁰, prin intermediul procedurii ordinare. În acest sens, se dă o misiune mult mai largă Eurojust, care capătă rolul, de acum reglementat prin tratat, de a susține și consolida cooperarea și coordonarea dintre autoritățile naționale de cercetare și urmărire penală în legătură cu formele de criminalitate care afectează două sau mai multe state membre. Prin procedura ordinară, Parlamentul și Consiliul pot hotărâ ca Eurojust să dispună sau să realizeze începerea de cercetări penale, și să facă propuneri de începere a urmăririi penale³¹. Din punct de vedere instituțional, noul tratat creează un nou organism și anume Parchetul european, pornind de la Eurojust, instituție ce are rolul de a instrumenta infracțiunile care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii³². Competențele acestui Parchet European se regăsesc printre cele ale unui parchet național: cercetează, urmărește și trimite în judecată în colaborare cu Europol autorii și coautorii infracțiunilor ce intră în competența sa de urmărire.

În conformitate cu dispozițiile art. 86 alin. 4 din Tratatul privind funcționarea U.E. Consiliul European are însă posibilitatea de a extinde competențele Parchetului European și la alte atribuții și infracțiuni pe care le-ar putea cerceta.

legislative procedure is suspended. Issues are debated. After 4 month the suspension stops. If the differences are not solved within this 4 month, if there are at least 9 Member States which agree the draft, shall inform the Parliament, the Council and the Commission, considering that by this procedure is approved a consolidated form of cooperation.

One of the most important aspects of the Treaty of Lisbon is stated by Art 83 referring to the possibility given to the Parliament and Council to issue directives establishing minimum norms on the definition of offences and sanctions in very serious transnational crime areas (resulting from its nature or impact of these offences or from the need for security).

The new Treaty offers for the Parliament and the Council the possibility to establish measures to promote and support the action of Member States in the field of crime prevention⁶², acting in accordance with the ordinary legislative procedure. In this regard, EUROJUST has a statute settled by the Treaty, its mission being that to support and strengthen coordination and cooperation between national investigating and prosecuting authorities in relation to serious crime affecting two or more Member States. In this context, EUROJUST, settled by the Treaty, is conferred with an enlarged mission to support and consolidate cooperation and coordination between national prosecution and investigation authorities regarding different criminal offences affecting two or more Member States. By ordinary legislative procedure, the Parliament and Council can decide that EUROJUST can initiate or propose the initiation of criminal investigations or prosecutions⁶³. Institutionally, the new Treaty creates a new body, namely the European Public Prosecutor's Office from EUROJUST, body with the attributions to

Bibliografie

I. Articole:

1. Adan Nieto Martin, *Fundamentos constitucionales del sistema europeo de derecho penal*, Revista de drept penal, nr. 1/2008.

2. Constanța Mătuțescu, *Avansurile Tratatului de la Lisabona în materia spațiului de libertate, securitate și justiție*.

II. Legislație internă și comunitară:

1. Legea nr. 296/2001 privind extrădarea, publicată în M. Of. nr. 326/18.06.2001.

2. Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară în materie penală, publicată în M. Of. nr. 594/01.07.2004.

3. Codul de procedură penală, în vigoare.

4. Tratatul privind Uniunea Europeană.

5. Tratatul privind funcționarea U.E.

6. Decizia-cadru 2002/187/JAI din data de 28 februarie 2002 a Consiliului European.

7. Decizia cadru 2002/584/JAI a fost publicată în Jurnalul Oficial al UE (în continuare J.O.) L 190, 18.7.2002.

8. Decizia 2009/426/JAI din 16.12.2008.

III. Surse internet:

www.europol.europa.eu/index .

investigate offences against Union's financial interests⁶⁴. The competences of this Office are similar to those of a national Prosecutor's Office: investigates, prosecutes and brings to judgment, in liaison with EUROPOL the perpetrators of and accomplices in offences in its area of competence.

According to Art 86 Para 4 of the Treaty, the European Council may adopt a decision in order to extend the powers of the European Public Prosecutor's Office to include the investigation of other serious crimes.

Bibliography

I. Articles:

1. Adan Nieto Martin, *Fundamentos constitucionales del sistema europeo de derecho penal*, Revista de drept penal, nr. 1/2008.

2. Constanța Mătuțescu, *Avansurile Tratatului de la Lisabona în materia spațiului de libertate, securitate și justiție*.

II. Legislation internal and community:

1. The Law nr. 296/2001 regarding extradition, published in M. Of. nr. 326/18.06.2001.

2. The Law nr. 302/2004 regarding judicial cooperation in criminal matters, published in M. Of. nr. 594/01.07.2004.

3. The Code of criminal procedure, in force.

4. The Treaty regarding the European Union.

5. The Treaty regarding the functioning of the U.E.

6. The Framework Decision 2002/187/JAI of 28 February 2002 of the European Council.

7. The Framework Decision 2002/584/JAI was published in the Official Journal of the EU (in continuation J.O.) L 190, 18.7.2002.

8. The Decision 2009/426/JAI of 16.12.2008.

III. Internet sources:

www.europol.europa.eu/index .

¹ www.europol.europa.eu/index

² Adică până la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona la 01 decembrie 2009, când s-a abandonat structurat pe cei trei piloni, creându-se un spațiu unic juridic și comunitar.

³ Adan Nieto Martin, *Fundamentos constitucionales del sistema europeo de derecho penal*, Revista de drept penal, nr. 1/2008, p. 36.

⁴ Ibidem, pp. 36-38.

⁵ Potrivit aliniatului 6 din preambulul Deciziei-cadru 2002/584/JAI privind mandatul european de arestare.

⁶ Ibidem, pp. 47-49.

⁷ În prezent reglementată prin dispozițiile Legii nr. 302/2004

⁸ Conform art. 10 alin. 1 lit. j) din codul de procedură penală actual, *acțiunea penală nu mai poate fi pusă în mișcare, iar când a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă... există autoritate de lucru judecat. Împiedicarea produce efecte chiar dacă faptei definitiv judecate i s-ar da o altă încadrare juridică.*

⁹ Conform alin. 6 și 8 din preambulul deciziei cadru menționate.

¹⁰ Decizia cadru 2002/584/JAI a fost publicată în Jurnalul Oficial al UE (în continuare J.O.) L 190, 18.7.2002, p. 1-20.

¹¹ Legea nr. 296/2001 privind extrădarea, publicată în M. Of. nr. 326/18.06.2001.

¹² Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, publicată în M. Of. nr. 594/01.07.2004.

¹³ Până aproape de copiere.

¹⁴ Conform art. 1 alin. 1 din Decizia cadru 2002/584/JAI.

¹⁵ Dacă în cazul extrădării se folosesc termenii de *stat solicitat* și *stat solicitant*, în cazul procedurii de predare statul solicitant devine *stat emitent* al mandatului de arestare, în timp ce statul solicitat devine *stat de executare* al mandatului de arestare.

¹⁶ Este vorba despre maximul special al pedepsei cu închisoarea sau al unei măsuri de siguranță privative de libertate.

¹⁷ Conform art. 2 alin. 3 din Decizia-cadru 2002/584/JAI.

¹⁸ Ne aflăm în prezența unor cauze obligatorii de refuz. Ele sunt prevăzute în art. 3 din Decizia cadru 2002/584/JAI.

¹⁹ Ca urmare a faptului că între statele membre UE există diferențe privind vârsta răspunderii penale ne putem afla într-o asemenea situație.

²⁰ Ne aflăm în prezența unor motive de refuz facultative. Ele sunt prevăzute în art. 4 din Decizia cadru 2002/584/JAI.

²¹ Conform art. 6 din Decizia cadru 2002/584/JAI.

²² Vezi art. 27-28 din actul cod de procedură penală.

²³ Eurojust a fost creat prin Decizia-cadru 2002/187/JAI din data de 28 februarie 2002 a Consiliului European.

²⁴ Conform art. 4 lit. a) din Decizia-cadru 2002/187/JAI, modificată prin Decizia 2009/426/JAI din 16.12.2008.

²⁵ Conform art. 14 și 15 din Decizia-cadru 2002/187/JAI.

²⁶ Constanța Mătușescu, *Avansurile Tratatului de la Lisabona în materia spațiului de libertate, securitate și justiție.*

²⁷ Ibidem.

²⁸ Conform art. 4 alin. 2 și art. 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

²⁹ Conform art. 82 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

³⁰ Conform art. 84 din Tratatul privind funcționarea U.E.

³¹ Conform art. 85 din Tratatul privind funcționarea U.E.

³² Conform art. 86 din Tratatul privind funcționarea U.E.

³³ www.europol.europa.eu/index

³⁴ Namely, until the entrance into force of the Treaty of Lisbon on 1st December 2009, when the system of the three pillars was abandoned, creating a single legal and communitarian space.

³⁵ Adan Nieto Martin, *Fundamentos constitucionales del sistema europeo de derecho penal*, Criminal Law Review, No 1/2008, p.36

³⁶ Ibidem, pp. 36-38

³⁷ According to Para 6 of the Preamble to the Council Framework Decision 2002/584/JHA of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States.

³⁸ Ibidem, pp. 47-49

³⁹ Now stated by Law 302/2004.

⁴⁰ According to Art 10 Para 1 Point j) of the actual Criminal Procedural Code, the criminal action cannot be initiated, but when it was initiated it can no longer be exerted if...there is the *authority of res judicata*. Obstruction has effects even if the definitive judged offence was given a different legal classification.

⁴¹ According to Para 6 and 8 of the Preamble of the mentioned Framework Decision

⁴² Framework Decision 2002/584/JHA published in the Official Journal of the European Union L 190, 18.07.2002, pp.1-20

⁴³ Law No 296/2001 on the extradition, published in the Official Gazette No 326/18.06.2001

⁴⁴ Law No 302/2004 on international judicial cooperation in criminal matters, published in the Official Gazette No 594/1.07.2004

⁴⁵ Close to copy

⁴⁶ According to Art 1 Para 1 of the Framework Decision 2002/584/JHA

⁴⁷ If in the situation of an extradition are used terms such as *requesting state* and *requested state*, for the procedure of surrender the *requesting state* becomes *issuing state* of the arrest warrant, while the *requested state* becomes *executing state* of the arrest warrant.

⁴⁸ We are talking about the special maximum of the imprisonment or of a deprivation of liberty safety measure.

⁴⁹ According to Art 2 Para 3 of the Framework Decision 2002/584/JHA

⁵⁰ We are in the presence of some mandatory refuse clauses. They are stated by Art 3 of the Framework Decision 2002/584/JHA

⁵¹ Following the fact that between EU Member States are differences on the age for criminal liability there is the possibility of such situations.

⁵² We are in the presence of some facultative refuse clauses. They are stated by Art 4 of the Framework Decision 2002/584/JHA

⁵³ According to Art 6 of the Framework Decision 2002/584/JHA

⁵⁴ See Art 27-28 of the actual Criminal Procedure Code

⁵⁵ EUROJUST was created by the Council Framework Decision 2002/187/JHA of 28 February 2002

⁵⁶ According to Art 4 Point a) of the Framework Decision 2002/187/JHA modified by Decision 2009/426/JHA of 16.12.2008

⁵⁷ According to Art 14-15 of the Framework Decision 2002/187/JHA

⁵⁸ Constanța Mătuțescu, *Avansurile Tratatului de la Lisabona în materia spațiului de libertate, securitate și justiție*

⁵⁹ Ibidem

⁶⁰ According to Art 4 Para 2-5 of the Treaty on the European Union

⁶¹ According to Art 82 of the Treaty on the European Union

⁶² According to Art 84 of the Treaty on the EU

⁶³ According to Art 85 of the Treaty on the EU

⁶⁴ According to Art 86 of the Treaty on the EU